

Rolnummer 5422
Arrest nr. 39/2014 van 6 maart 2014

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 8, § 1, vierde lid, van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, zoals dat artikel vervangen werd bij artikel 122 van de programmawet (I) van 24 december 2002, gesteld door het Arbeidshof te Bergen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters J.-P. Snappe, E. Derycke, P. Nihoul, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij arrest van 6 juni 2012 in zake de Belgische Staat tegen L.D., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 15 juni 2012, heeft het Arbeidshof te Bergen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Brengt artikel 8, § 1, vierde lid, van de wet van 27 februari 1987 geen vorm van discriminatie teweeg door te bepalen dat enkel de aanvraag voor een integratietegemoetkoming of voor een inkomensvervangende tegemoetkoming ingediend door een persoon die op het ogenblik van de indiening van de aanvraag de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt (eerste categorie), ambtshalve of automatisch wordt beschouwd als een aanvraag voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (THAB) ? Roept de wet, door enkel in een automatisch of ambtshalve onderzoek inzake THAB te voorzien voor de aanvragers van een inkomensvervangende tegemoetkoming en/of van een integratietegemoetkoming die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt op het ogenblik van de indiening van de aanvraag, zonder erin te voorzien voor diegenen (tweede categorie) die die leeftijd nog niet hebben bereikt, ook al zijn zij hem erg nabij, en die die leeftijd pas korte tijd later zullen bereiken, of tijdens de procedure wanneer bij het bevoegde rechtscollege een beroep is ingesteld, zodoende immers geen onverantwoorde discriminatie in het leven die het gelijkheidsbeginsel kan schenden dat is gewaarborgd door de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 22, 23 en 191 ervan, alsook met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, dat het recht op een eerlijk proces waarborgt, een discriminatie die des te minder is verantwoord daar artikel 582, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de arbeidsgerechten kennis nemen van de geschillen over de rechten ten aanzien van tegemoetkomingen aan personen met een handicap en zodoende een bevoegdheid van volle rechtsmacht invoert die te dezen niet in acht zou kunnen worden genomen ten aanzien van de betrokken bepaling (artikel 8, § 1, vierde lid, van de wet van 27 februari 1987) ? ».

Memories zijn ingediend door :

- L.D.;
- de Ministerraad.

De Ministerraad heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 7 mei 2013 :

- is verschenen : Mr. M. Kaminski, advocaat bij de balie te Brussel, voor L.D.;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en E. Derycke verslag uitgebracht;
- is de voornoemde advocaat gehoord;
- is de zaak *sine die* uitgesteld, in afwachting van een eventuele hervatting van het geding, ingevolge het overlijden van L.D., overeenkomstig de procedure voorzien bij artikel 97 van de organieke wet op het Hof.

Nadat het werd ingelicht over een hervatting van geding door M.W., L.W. en R.W., erfgenamen van L.D., heeft het Hof, bij beschikking van 14 januari 2014, de dag van de terechtzitting bepaald op 4 februari 2014.

Op de openbare terechtzitting van 4 februari 2014 :

- zijn verschenen :

. Mr. M. Kaminski, advocaat bij de balie te Brussel, voor M.W., L.W. en R.W.;

. Mr. Y. Beirens, advocaat bij de balie te Gent, *loco* Mr. W. van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en E. Derycke verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Bij het Arbeidshof te Bergen wordt door de Belgische Staat hoger beroep ingesteld tegen een vonnis van de Arbeidsrechtbank te Charleroi waarbij een integratietegemoetkoming in categorie 3 werd toegekend op 1 december 2007, zonder rekening te houden met het feit dat de geïntimeerde op 3 november 2006 de leeftijd van 65 jaar had bereikt, zodat het volgens de Belgische Staat niet mogelijk was zich akkoord te verklaren met de verergering van haar gezondheidstoestand op 1 december 2007, namelijk na de leeftijd van 65 jaar.

Het Arbeidshof te Bergen merkt op dat feitelijk niet kan worden betwist dat de geïntimeerde op 3 november 2006 de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, dat zij concreet, ook al had zij zulks aangevraagd, geen inkomensvervangende tegemoetkoming of integratietegemoetkoming genoot alvorens de leeftijd van 65 jaar te hebben bereikt en dat zij, buiten de onderhavige procedure, geen aanvraag voor hulp aan bejaarden heeft ingediend. In het kader van die procedure heeft zij dat enkel gedaan na het neerleggen van het schriftelijk advies van het openbaar ministerie op 3 november 2010, alsook na het arrest van 5 januari 2011 waarbij een heropening van de debatten is bevolen, maar duidelijk steunend op een feit dat sedert de inleiding van de zaak voortdurend is aangevoerd, namelijk de aanspraak op een statuut van persoon met een handicap.

Steunend op artikel 2, § 3, artikel 5 en artikel 8, § 1, vierde lid, van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap en op artikel 17, § 1, derde lid, van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 « betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap », alsook op de officieuze codificatie van die bepalingen, stelt het Arbeidshof vast dat een persoon, indien hij een integratietegemoetkoming geniet die hem op de leeftijd van 65 jaar wordt uitbetaald, die tegemoetkoming na 65 jaar kan blijven genieten, maar dat hij geen medische verergering meer kan aanvoeren. Indien hij de medische verergering na 65 jaar aanvoert, kan dat enkel in het kader van de tegemoetkoming aan bejaarden en zouden de regels van die tegemoetkoming op hem van toepassing moeten zijn. De geïntimeerde heeft de leeftijd van 65 jaar evenwel op 3 november 2006 bereikt. Op die datum kan niet worden betwist dat haar geen enkele tegemoetkoming betaalbaar was ten aanzien van haar inkomsten, aangezien zij maar negen punten behaalde met een rangschikking in categorie 2 op 1 november 2005, en zulks tot en met 2 november 2006. Op medisch gebied kan ten aanzien van het deskundigenverslag evenwel niet langer worden betwist dat de betrokkene vanaf 1 december 2007, namelijk na de leeftijd van 65 jaar, een vermindering van zelfredzaamheid met dertien punten vertoont.

Het Arbeidshof vraagt zich bijgevolg af of artikel 8, § 1, vierde lid, van de wet van 27 februari 1987 geen vorm van discriminatie invoert door te bepalen dat enkel de aanvraag voor een integratietegemoetkoming of voor een inkomensvervangende tegemoetkoming die is ingediend door een persoon die op het ogenblik van de indiening van de aanvraag de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, als een aanvraag voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt beschouwd.

Het stelt bijgevolg de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de geïntimeerde voor de verwijzende rechter

A.1.1. De geïntimeerde voor de verwijzende rechter doet gelden dat de wil van de wetgever duidelijk erin bestond, toen hij artikel 8 van de wet van 27 februari 1987 heeft aangenomen, voor de personen wier handicap is erkend of verergerd nadat zij de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt, hun aanvraag voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of voor een integratietegemoetkoming automatisch in een aanvraag voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden om te zetten. Het is klaarblijkelijk ingevolge een vergissing in de wetgeving dat het geval van de persoon die op het ogenblik van de indiening van de aanvraag niet de leeftijd van 65 jaar had bereikt maar die hem korte tijd later of tijdens de procedure bereikt en die, tijdens de procedure, de medische voorwaarden vervult om de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden te genieten, niet op identieke wijze is behandeld als het geval van de sociaal verzekerde die op het ogenblik van de indiening van de aanvraag 65 jaar was. Niets verantwoordt dat verschil in behandeling dat, in het geval van de betrokken partij, dramatische gevolgen zou hebben, althans indien moet worden aangenomen dat haar akte van verzet of haar conclusies die zijn neergelegd nadat zij de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, geen aanvragen in de zin van artikel 8 van de wet zijn.

A.1.2. De partij brengt daarenboven in herinnering dat het Hof van Cassatie de rechtspraak heeft gewijzigd die aan de persoon met een handicap niet de mogelijkheid bood zijn vordering voor de rechter uit te breiden en bij een arrest van 30 oktober 2000 rekening heeft gehouden met de wijziging van artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek. Het is dus de wetgever die de partijen ertoe heeft gemachtigd bij de rechter een vordering aanhangig te maken die niet enkel betrekking heeft op wat het voorwerp van de administratieve voorwaarde uitmaakt, maar op de hele vordering, met andere woorden het onderwerp van de rechtsvordering met alle componenten ervan, met inbegrip van wat de instelling niet uit eigen beweging heeft onderzocht en zelfs van wat ze niet had kunnen onderzoeken aangezien het om gevolgen van latere gebeurtenissen gaat. De partij is bijgevolg van mening dat het Arbeidshof in zijn prejudiciële vraag zeer terecht opmerkt dat de in het geding zijnde bepaling, in die zin geïnterpreteerd dat zij enkel in een automatisch of ambtshalve onderzoek inzake de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden voorziet voor de aanvragers van een inkomensvervangende tegemoetkoming of van een integratietegemoetkoming die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt op het ogenblik van de indiening van de aanvraag, maar niet voor de aanvragers die die leeftijd korte tijd later zouden bereiken of tijdens de procedure, wanneer bij het bevoegde rechtscollege een beroep is ingesteld, een discriminatie zou invoeren die des te meer onverantwoord is daar artikel 582, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de arbeidsgerechten kennis nemen van de geschillen over de rechten ten aanzien van tegemoetkomingen aan personen met een handicap en zodoende een bevoegdheid van volle rechtsmacht invoert die te dezen niet in acht zou kunnen worden genomen ten aanzien van de betrokken bepaling. De partij besluit dat de bestreden bepaling, in die interpretatie, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt. Daarentegen, in die zin geïnterpreteerd dat zij eveneens in een automatisch of ambtshalve onderzoek inzake de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden voorziet voor de aanvragers van een inkomensvervangende tegemoetkoming of van een integratietegemoetkoming die de leeftijd van 65 jaar korte tijd na de indiening van de aanvraag zouden bereiken of tijdens de procedure, wanneer bij het bevoegde rechtscollege een beroep is ingesteld, schendt de in het geding zijnde bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. De Ministerraad is in de eerste plaats van oordeel dat de twee categorieën van personen die in de prejudiciële vraag met elkaar worden vergeleken, niet voldoende vergelijkbaar zijn. Uit de artikelen 2, 5 en 8 van de wet van 27 februari 1987 wordt immers afgeleid dat de persoon die op het ogenblik van de indiening van zijn aanvraag de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, nooit een inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming kan genieten. Hij kan enkel aanspraak maken op een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. De persoon die op het ogenblik van de indiening van zijn aanvraag de leeftijd van 65 jaar nog niet heeft bereikt, kan een inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming genieten. Indien hij de voorwaarden vervult om een van die twee tegemoetkomingen te verkrijgen, blijft zijn recht op die tegemoetkoming na de leeftijd van 65 jaar bestaan voor zover het zonder onderbreking betaalbaar blijft. Indien hij vóór die leeftijd niet een van die tegemoetkomingen verkrijgt, staat niets eraan in de weg dat hij een aanvraag indient voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden vanaf het ogenblik waarop hij de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. De personen die op het ogenblik van de indiening van hun aanvraag de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt, kunnen enkel een tegemoetkoming genieten die strekt tot het compenseren van de handicap, terwijl de anderen een tegemoetkoming kunnen genieten die een vervangingsinkomen vormt.

Daaruit vloeit voort dat de twee in de prejudiciële vraag beoogde categorieën van personen geen categorieën vormen die voldoende vergelijkbaar zijn ten aanzien van de in het geding zijnde bepaling.

A.2.2. In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat het verschil in behandeling verantwoord is. Het is objectief en steunt op het feit dat de leeftijd van 65 jaar op het ogenblik van de indiening van de aanvraag voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of voor een integratietegemoetkoming is bereikt. Dat criterium van onderscheid is objectief aangezien het op dezelfde wijze op alle rechtssubjecten van toepassing is.

Het criterium van onderscheid berust daarenboven op een objectieve en redelijke verantwoording. Voor beide categorieën van personen voeren de bevoegde diensten een controle uit van de toekenningsvoorwaarden op basis van de leeftijd van de aanvrager op het ogenblik van de indiening van de aanvraag. Die controle geschiedt op dezelfde wijze voor alle aanvragers van een tegemoetkoming aan personen met een handicap. Aan de wetgever kan niet worden verweten dat hij slechts eenmaal, op een bepaald ogenblik, namelijk dat van de aanvraag, in die controle heeft voorzien. Volgens het resultaat van die controle zal de aanvraag vervolgens worden onderzocht, hetzij als een aanvraag voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of voor een integratietegemoetkoming, hetzij als een aanvraag voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, en dus in alle gevallen als de aanvraag voor de gunstigste tegemoetkoming voor de aanvrager. Het ambtshalve onderzoek, door de dienst, van de aanvragen die zijn ingediend door de personen die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt, wordt verantwoord door het feit dat de aanvraag voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of voor een integratietegemoetkoming vanaf de leeftijd van 65 jaar in strijd is met artikel 2 van de wet, hetgeen inhoudt dat, in voorkomend geval, het voorwerp van de aanvraag van de persoon met een handicap moet worden gecorrigeerd. Een dergelijke verantwoording bestaat niet ten aanzien van de aanvragen van personen die de leeftijd van 65 jaar nog niet hebben bereikt: indien een dergelijke aanvraag wordt aanvaard, wordt een inkomensvervangende tegemoetkoming en/of een integratietegemoetkoming toegekend en blijft zij bestaan nadat de aanvrager de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. Het is dus niet noodzakelijk om het voorwerp van de aanvraag van de persoon met een handicap te kunnen corrigeren.

De Ministerraad doet daarenboven gelden dat er geen enkele andere redelijke verantwoording bestaat die zou vereisen dat een aanvraag voor een tegemoetkoming van een persoon die jonger is dan 65 jaar, meteen en op elk ogenblik moet worden onderzocht als een aanvraag voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, en zulks tot het ogenblik waarop een definitieve beslissing is verkregen. In de eerste plaats dient in herinnering te worden gebracht dat de inkomensgrenzen en het onderzoek betreffende de inkomsten, en zelfs de criteria met betrekking tot de beoordeling van de zelfredzaamheid, die gelden voor de inkomensvervangende tegemoetkoming en voor de integratietegemoetkoming, verschillen van die welke van toepassing zijn op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, gezien de bijzondere situatie van de personen die 65 jaar of ouder zijn. In de tweede plaats heeft de wetgever zeer duidelijk bepaald dat de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden niet wordt toegekend aan de persoon met een handicap die een inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming geniet. Gezien dat cumulatieverbod past het niet om de toekenning van een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden aan personen met een handicap aan wie die tegemoetkoming niet kan worden toegekend op het ogenblik van hun aanvraag, ambtshalve te onderzoeken. Ten slotte zou een dergelijke verplichting het onderscheid doen verdwijnen tussen de regeling van de personen die na de pensioenleeftijd gehandicapt zijn geworden en die van de personen die tijdens de actieve leeftijd gehandicapt zijn geworden.

De Ministerraad doet eveneens gelden dat de regelgeving met betrekking tot de tegemoetkomingen aan personen met een handicap een bijzonder stelsel van maatschappelijke hulp is, dat volledig door de overheid wordt gefinancierd en niet op bijdragen berust. De wetgever vermocht redelijkerwijs te oordelen dat hij zowel om budgettaire als om praktische redenen de voorwaarden kon vastleggen waaronder hij een dergelijk stelsel wou financieren. De maatregel die erin bestaat een onderscheid te maken tussen de aanvragen voor tegemoetkomingen naar gelang van de leeftijd die de aanvrager op het ogenblik van de indiening van de aanvraag heeft bereikt, berust op een objectief en relevant criterium in het licht van het door de wetgever nagestreefde doel en van de doeltreffende aanwending van overheidsgeld. Bovendien berokkent het feit dat de aanvraag van de persoon die op het ogenblik van de indiening van zijn aanvraag niet de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, niet zal worden onderzocht als een aanvraag voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, hem geen nadeel, aangezien niets eraan in de weg staat dat hij een nieuwe aanvraag indient zodra hij de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. Na een beslissing van de dienst te hebben verkregen, blijft hij de mogelijkheid hebben een beroep in te stellen bij de arbeidsrechtbank die krachtens artikel 582, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, in dat opzicht een controle met volle rechtsmacht uitoefent, met inachtneming van de rechten van de verdediging en binnen de grenzen van het geschil die door de partijen regelmatig zijn vastgelegd. De Ministerraad erkent weliswaar dat de arbeidsgerechten, zoals het Hof van Cassatie heeft beslist, kennis kunnen nemen van rechten die steunen op feiten die zich na de beslissing van de dienst hebben voorgedaan, zoals een wijziging van de gezondheidstoestand van de persoon met een handicap, maar zulks belet niet dat de arbeidsgerechten zich volgens artikel 582, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek enkel kunnen uitspreken over de geschillen over de rechten ten aanzien van tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Het geschil over een beslissing met betrekking tot het recht op een inkomensvervangende tegemoetkoming en/of een integratietegemoetkoming kan geenszins worden gelijkgesteld met een geschil over een recht op een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, aangezien dat laatste recht andere voorwaarden en modaliteiten kent. In tegenstelling tot wat zich voordoet in geval van wijziging van de gezondheidstoestand van de persoon met een handicap, die als dusdanig niets wijzigt aan de voorwaarden en modaliteiten die op de tegemoetkomingen van toepassing zijn, plaatst het bereiken van de leeftijd van 65 jaar zonder reeds een tegemoetkoming te genieten, de persoon met een handicap in een totaal verschillende juridische situatie, overeenkomstig de niet-discriminerende wil van de wetgever. De Ministerraad besluit dat de in het geding zijnde bepaling deel uitmaakt van een evenwichtige regelgeving en dat noch het gelijkheidsbeginsel, noch de regels met betrekking tot het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven en met betrekking tot het recht een menswaardig leven te leiden, zijn geschonden.

A.2.3. De Ministerraad antwoordt de geïntimeerde voor de verwijzende rechter dat het uitgangspunt van haar redenering niet correct is aangezien de wetgever een onderscheid heeft ingevoerd tussen de personen wier handicap na de pensioenleeftijd is ingetreden en die wier handicap tijdens de actieve leeftijd is ingetreden. Hij heeft evenwel geen stelsel willen invoeren volgens hetwelk de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming automatisch in een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden worden omgezet zodra de persoon met een handicap de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. De in het geding zijnde bepaling vloeit bijgevolg niet voort uit een « onhandigheid in de wetgeving ». Integendeel, de wetgever is erg consequent geweest om de vrijgemaakte middelen in het kader van de wetgeving betreffende de personen met een handicap te scheiden van de vrijgemaakte middelen in het kader van de wetgeving betreffende de tegemoetkomingen ter compensatie van de vergrijzing.

Wat de rechtspraak van het Hof van Cassatie betreft, antwoordt de Ministerraad dat de kwestie van de omvang van de saisine van de arbeidsgerechten in de aangelegenheid van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap niet steeds op dezelfde wijze is beslecht. De wijziging van artikel 582, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek bij een wet van 19 april 1999 heeft aan de sociale rechtscolleges de bevoegdheid verleend om kennis te nemen van de geschillen over de rechten ten aanzien van tegemoetkomingen aan personen met een handicap en niet langer enkel van de beroepen tegen de beslissingen van de minister. Het Hof van Cassatie heeft aan de feitenrechter volle rechtsmacht verleend en niet langer enkel de bevoegdheid om de wettigheid van de administratieve beslissingen objectief te controleren. De rechter kan voortaan rekening houden met een verergering van de gezondheidstoestand die zich na de beslissing van de minister heeft voorgedaan, zonder dat de persoon met een handicap een nieuwe aanvraag bij de administratie moet indienen. De rechter wordt niet langer beperkt door wat het voorwerp van een voorafgaand administratief onderzoek heeft uitgemaakt; hij kan kennis nemen van nieuwe aanvragen op grond van artikel 807 van het Gerechtelijk Wetboek en een medisch deskundigenonderzoek bevelen terwijl de bestreden beslissing administratief van aard was. De arbeidsgerechten kunnen zich echter enkel uitspreken over de geschillen over de rechten ten aanzien van tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Het geschil over een beslissing met betrekking tot het recht op een inkomensvervangende tegemoetkoming en/of een integratietegemoetkoming kan echter geenszins worden gelijkgesteld met het geschil over een recht op een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, aangezien dat

laatste recht aan voorwaarden is onderworpen en modaliteiten omvat die totaal verschillend zijn van die welke op het recht op de andere tegemoetkomingen van toepassing zijn. De Ministerraad is bovendien van mening dat die aangelegenheden niets te maken hebben met het onderwerp van de prejudiciële vraag dat betrekking heeft op artikel 8, § 1, vierde lid, van de wet van 27 februari 1987.

De Ministerraad antwoordt de geïntimeerde voor de verwijzende rechter ten slotte dat de in het geding zijnde bepaling niet op twee manieren kan worden geïnterpreteerd. Zij voorziet niet in een automatisch of ambtshalve onderzoek inzake de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden voor de aanvragers van een inkomensvervangende tegemoetkoming of van een integratietegemoetkoming die op het ogenblik van de indiening van hun aanvraag niet de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt, ook al zouden zij die leeftijd korte tijd later of tijdens de procedure bereiken.

- B -

B.1.1. De artikelen 2 en 5 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap bepalen :

« Art. 2. § 1. De inkomensvervangende tegemoetkoming wordt toegekend aan de persoon met een handicap die ten minste 21 jaar is en op het ogenblik van het indienen van de aanvraag minder dan 65 jaar is, van wie is vastgesteld dat zijn lichamelijke of psychische toestand zijn verdienvermogen heeft verminderd tot een derde of minder van wat een gezonde persoon door het uitoefenen van een beroep op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen.

De algemene arbeidsmarkt omvat niet de beschutte tewerkstelling.

§ 2. De integratietegemoetkoming wordt toegekend aan de persoon met een handicap die ten minste 21 jaar is en op het ogenblik van het indienen van de aanvraag minder dan 65 jaar is, van wie een gebrek aan of een vermindering van zelfredzaamheid is vastgesteld.

§ 3. De tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt toegekend aan de persoon met een handicap die ten minste 65 jaar oud is en van wie een gebrek aan of een vermindering van zelfredzaamheid is vastgesteld.

De tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden wordt niet toegekend aan de persoon met een handicap die een inkomensvervangende of een integratietegemoetkoming geniet ».

« Art. 5. Het recht op een inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming blijft bestaan na de leeftijd van 65 jaar voor zover het zonder onderbreking betaalbaar blijft ».

B.1.2. Het in het geding zijnde artikel 8, § 1, van diezelfde wet bepaalt :

« § 1. De tegemoetkomingen bedoeld in artikel 1 worden toegekend op aanvraag.

De Koning bepaalt hoe, door wie, vanaf wanneer en op welke wijze de aanvraag wordt ingediend, alsook de ingangsdatum van de beslissing.

Elke aanvraag tot een inkomensvervangende tegemoetkoming geldt als aanvraag tot een integratietegemoetkoming en omgekeerd.

De aanvraag tot een integratietegemoetkoming of tot een inkomensvervangende tegemoetkoming ingediend door een persoon die op het ogenblik van de indiening van de aanvraag de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, wordt beschouwd als een aanvraag tot een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

De Koning kan bepalen in welke gevallen de aanvraag ingediend met het oog op het verkrijgen van een sociale uitkering die onder een stelsel van sociale zekerheid of sociale bijstand valt, geldt als aanvraag tot het verkrijgen van een tegemoetkoming bedoeld in artikel 1 ».

B.2. Met de prejudiciële vraag wordt aan het Hof gevraagd of artikel 8, § 1, van de wet van 27 februari 1987 bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 22, 23 en 191 ervan, alsook met artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, in zoverre enkel een aanvraag voor een integratietegemoetkoming of voor een inkomensvervangende tegemoetkoming die is ingediend door een persoon die op het ogenblik van de indiening van de aanvraag de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, automatisch of ambtshalve wordt beschouwd als een aanvraag voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, terwijl dat niet het geval is wanneer een integratietegemoetkoming of een inkomensvervangende tegemoetkoming wordt gevraagd door een persoon die op het ogenblik van de aanvraag de leeftijd van 65 jaar nog niet heeft bereikt, maar die leeftijd wel bereikt tijdens de procedure voor de arbeidsgerechten waarbij over zijn aanvraag wordt beslist.

B.3.1. De tegemoetkomingen die op grond van de wet van 27 februari 1987 kunnen worden toegekend aan personen met een handicap hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat ze enkel kunnen worden verkregen nadat daartoe een aanvraag werd gedaan. De datum van de indiening van de aanvraag is bepalend voor de soort tegemoetkoming die kan worden toegekend en tevens voor het ontstaan van het recht op de tegemoetkoming, aangezien dat recht ten vroegste ingaat op de eerste dag van de maand die de indiening van de aanvraag volgt.

B.3.2. Op grond van artikel 2 van de wet van 27 februari 1987, kan een persoon die op het ogenblik van de aanvraag de leeftijd van 65 jaar reeds heeft bereikt en geen inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming geniet, geen aanspraak maken op een dergelijke uitkering, doch enkel op een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Wanneer de betrokkene per vergissing een aanvraag indient voor een van de twee eerstgenoemde tegemoetkomingen, wordt zijn aanvraag automatisch beschouwd als een aanvraag tot het verkrijgen van een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, zonder dat hij een nieuwe aanvraag moet indienen (artikel 8, § 1).

B.3.3. Uit de parlementaire voorbereiding van de programmawet (I) van 24 december 2002, waarvan artikel 122 artikel 8 van de wet van 27 februari 1987 heeft vervangen, blijkt dat de wetgever de betrekkingen tussen de burger en de administratie heeft willen vereenvoudigen (*Parl. St.*, Kamer, 2002-2003, DOC 50-2124/001 en 50-2125/001, p. 95). Hij heeft daarenboven gewild dat « het criterium om als persoon ouder dan 21 jaar een inkomensvervangende tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming te kunnen ontvangen dan wel een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, de datum van de aanvraag is » (*ibid.*, p. 89).

B.4. In het licht van de door de wetgever nagestreefde doelstelling om de betrekkingen tussen de burger en de administratie te vereenvoudigen is het een pertinente maatregel dat een aanvraag die op verkeerde wettelijke gronden werd ingediend en in beginsel onontvankelijk is, door de administratie automatisch moet worden beschouwd als een aanvraag tot een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Aldus wordt de burger immers de indiening van een nieuwe aanvraag bespaard.

B.5. Uit de verwijzingsbeslissing en uit de bij het Hof ingediende stukken blijkt dat in de zaak voor de verwijzende rechter, de persoon die aanspraak maakt op een uitkering voor gehandicapten, een eerste maal op de leeftijd van 63 jaar en een tweede keer op de leeftijd van 64 jaar, een aanvraag voor een integratietegemoetkoming of een inkomensvervangende tegemoetkoming heeft ingediend. Die tegemoetkoming werd haar niet toegekend omdat zij niet voldeed aan de door de wet gestelde vereisten. Tegen die weigering heeft zij een procedure ingeleid bij de arbeidsrechtbank, die - nadat de betrokkene inmiddels de leeftijd van 65 jaar had bereikt - besliste dat ze wel recht had op de gevraagde tegemoetkoming vanaf een datum na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar. Nadat de administratie tegen deze

beslissing hoger beroep had aangetekend bij het Arbeidshof, heeft de betrokkene dat Hof in de loop van de procedure verzocht om haar een tegemoetkoming voor bejaarden toe te kennen. Het Arbeidshof heeft die aanvraag beschouwd als een wijziging van de oorspronkelijke vordering en heeft deze ontvankelijk verklaard op grond van de artikelen 807 en 1042 van het Gerechtelijk Wetboek.

B.6. Uit het bovenstaande blijkt dat zich voor de verwijzende rechter niet de vraag stelt of de rechter een aanvraag voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of voor een integratietegemoetkoming automatisch of ambtshalve zou moeten kunnen beschouwen als een aanvraag voor een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, zonder dat de betrokkene dit heeft gevraagd, aangezien de betrokkene zelf uitdrukkelijk een aanvraag daartoe heeft ingediend, die door de verwijzende rechter ontvankelijk werd bevonden.

B.7. Het antwoord op de prejudiciële vraag kan bijgevolg niet dienstig zijn voor de oplossing van het geschil voor de verwijzende rechter.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 6 maart 2014.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels